

Nr 172.

Av herr **Reuterskiöld m. fl.**, angående visst tillägg till förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt.

Föreskrifter ang. debitering och uppbörd av inkomst- och förmögenhetsskatt liksom av allmän bevillning äro icke givna i vederbörande skatteförordningar, utan i uppbördsreglementet ang. kronoutskylder i allmänhet. Åtminstone vissa frågor rörande uppbörden av nämnda skatter äro emellertid av den natur, att deras rätta plats borde vara i sagda skatteförordningar. Detta gäller framför allt om tiden för uppbörds verkställande, uppbördens möjliga fördelning på olika terminer samt prövning av frågor om befrielse från påförda utskylders erläggande av andra grunder än de för avkortning och avskrivning stadgade. Av dessa frågor har emellertid gällande uppbördsreglemente behandlat allenast den förstnämnda och de övriga äro överhuvud icke reglerade.

Uppbördsterminen är, enligt gällande reglemente av 14 dec. 1917, normalt bestämd till tiden mellan slutet av nov. och mitten av dec. månad, dock med möjlighet att framflytta densamma till tiden mellan mitten av jan. och slutet av febr. månader. Att tiden nov.—dec. för flertalet skattskyldige är en särdeles olämplig tid, torde knappast behöva utförligare motiveras. Dess infallande kort före jul och årsskifte och, vad landsbygden angår, innan lantmännen kunnat omsätta sin skörd i pengar, är i detta hänseende tillräckligt talande. Så länge budgetåret sammanföll med kalenderåret, kunde dock skäl finnas för uppbördens verkställande innan årets utgång, men numera, då budgetåret omfattar senare halvåret under ett och första halvåret av följande kalenderår, vill det synas, som borde utan olägenhet den normala uppbördsterminen kunna förläggas till kalenderårets första månader. Det sammanfallande mellan kronouppbörds- och kommunaluppbördsstämmor, som härigenom bleve en följd, därest de senare fortfarande hölles å samma tid som nu, kunde lättigen undvikas, om kronouppbörden förlades till mars och kommunaluppbörden till januari månad.

Lika allmänt som, eller måhända ännu allmännare än, önskemålet om uppbördsterminens framflyttande till ett stycke in på det nya kalenderåret är önskemålet om uppbördsstämman fördelning på två terminer. Däröfver hava vid olika tillfällen förslag framlagts, men alltid mött motstånd från uppbördsmyndigheternas sida. Om emellertid en sådan fördelning är för de skattskyldige en obestridlig fördel, så borde det administrativa motståndet icke få lägga varaktiga hinder i vägen. Och det torde icke heller kunna

begäras, att riksdagen, som ensam har beskattningsmaktens utövning om hand, skulle låta fullt berättigade skattebetalarsynpunkter få träda tillbaka blott därför att debiterings- och uppbördsväsendet måste i någon mån omläggas. Det blir vederbörandes sak att, om riksdagen fastslår principen, sedermera ordna den tekniska tillämpningen på bästa möjliga sätt. Emellertid kunde möjligen den uppdelning av uppbördsstämman på två terminer, som sålunda är allmänt önskat, på det sätt anordnas, att den egentliga uppbördsstämman hölles som nu i nov.—dec. månad, och att debetsedlarna såsom nu utsändes redan i november, men att de skattskyldige, som så önskade, bereddes tillfälle att erlægga hälften av beloppet vid en uppbördsefterstämma i mars följande år, för vilket ändamål debetsedlarnas slutsumma kunde uppdelas å två och därtill fogade skattepostanvisningar likaledes delas i två, vardera å halva beloppet. Den, som ville betala allt på en gång, finge då till den egentliga uppbördsstämman avsända båda anvisningarna, och den, som ville fördela betalningen å båda terminerna, hade att avsända den ena till den egentliga stämman och den andra till efteruppbördsstämman.

I nära samband med frågan om uppbörden av påförda utskylder står också frågan om betalningsbefrielse eller ändring i betalningsplikten på grund av ändrade förhållanden. Då taxeringen grundas på inkomst under året före taxeringen, kan lätt inträffa, att personer, som haft en rätt så avsevärd inkomst, vid betalningstiden för därpå grundade utskylder befinna sig i helt förändrade omständigheter. Där dessa bero av förhållanden, som varit oförvållade, såsom sjukdom, olyckshändelse, oförskyld arbetslöshet eller annan liknande grund, synes det rimligaste och riktigaste vara, att vederbörande skulle kunna erhålla befrielse, nedsättning eller uppskov i fråga om betalningen och förty debetsedeln i enlighet härmed ändras.

Även med hänsyn till den politiska rösträtten är det av vikt, att en uppdelning sker mellan underlåten skattebetalning i följd av oförvållad oförmåga och av bristande vilja: i förra fallet bör häftandet upphöra, i det senare bör häftandet medföra förlust av rösträttens utövning, men detta senare möter, som bekant, svårigheter, så vida ej denna kategori kan bestämt särskiljas från den förstnämnda.

Prövningen av ansökningar om befrielse m. m., vilka lämpligast böra ingivas strax efter debetsedlarnas utsändande och så vitt möjligt före uppbördsstämma, torde lika väl som i andra fall av diskretionär prövning kunna verkställas av K. B., vilken redan nu prövar de härmed visserligen icke alldeles likställda avkortningsfrågorna, där det dock även gäller att bedöma frågan, huruvida utmätningsbara tillgångar finnas. Emellertid bör K. B. före prövningen — så vida det ej genast är uppenbart, att ansökan icke kan bifallas, då omedelbart avslag bör, till undvikande av onödig omgång och avsiktligt förhållande från skattskyldigs sida, av K. B. kunna beslutas — inhämta yttrande från kommunalrepresentationen och magistrat, resp. landsfiskal, helst den förra redan enligt gällande kommunalförfattningar har be-

fogenhet att under vissa förutsättningar efterskänka kommunalutskylder. Härigenom vinnes även ökad säkerhet för full kännedom om de olika fallens särskilda beskaffenhet och mera individuella förutsättningar. Bifalles ansökan helt eller delvis, kunna särskilda föreskrifter rörande tid för uppbörd av nedsatt belopp eller för framflyttad betalningstid erfordras, och torde dessa bäst givas in casu av K. B. med hänsyn till fallets egen beskaffenhet. Att emellertid utskylder för fast egendom böra helt undantagas från prövningen, torde vara en naturlig följd av gällande motsvarande stadgande beträffande avkortning.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville besluta att till K. F. 28 okt. 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt tillfoga ett nytt kapitel av följande lydelse:

9 kap. Om uppbörd och befrielse m. m.

§ 26.

Uppbörd av påförd inkomst- och förmögenhetsskatt verkställes, på sätt Kungl. Maj:t närmare bestämmer, för landet genom postverkets försorg. För stad förrättas uppbörden av magistraten, eller, där särskild tjänsteman finnes därtill förordnad, av denne under magistratens inseende och ansvar. (Jfr Uppbördsregl. § 8.)

§ 27.

Mom. 1. Å landet försiggår uppbörden under allmän uppbördstermin fr. o. m. den 25 nov. t. o. m. den 10 dec. varje år, dock att skattskyldig må erlægga halva skattebeloppet under uppbördseftertermin fr. o. m. 10 t. o. m. 25 mars året därpå. (Jfr Uppbördsregl. § 9.)

Mom. 2. I stad förrättas uppbörden å allmän uppbördsstämma, som skall äga rum viss dag eller vissa dagar under tiden fr. o. m. 25 nov. t. o. m. 10 dec. varje år, dock att skattskyldig må erlægga halva skattebeloppet under uppbördsefterstämma fr. o. m. 10 t. o. m. 25 mars året därpå. (Jfr Uppbördsregl. § 11.)

§ 28.

Senast 10 dagar före uppbördstermins eller uppbördsstämmas början skola debetsedlar tillhandahållas de skattskyldige på hela skattebeloppet med angivande, att hälften därav må erläggas under terminen eller stämman och resten under följande års eftertermin eller efterstämma.

Vid debetsedeln skall, å landet, vara fogade två utskrivna, genom perforering frånskiljbara skattepostanvisningar, vardera å halva skattebeloppet.

Kungörelse om tiden för debetsedlarnas tillhandahållande skall i god tid före uppbördstermins och uppbördsstämmas början av K. B. eller magistrat utfärdas. (Jfr Uppbördsregl. §§ 3, 5.)

§ 29.

Mom. 1. Skattskyldig, som i följd av sjukdom, oförvållad arbetslöshet eller annan liknande grund förmenar sig vara oförmögen att gälda honom påfört skattebelopp, må, sedan debetsedlarna börjat tillhandahållas och innan upp-bördsstermin eller stämma börjar, på sätt i den i § 28 omförmälda kungörelsen tydligt skall angivas, till K. B. inlämna ansökan om befrielse från, nedsättning eller uppskov med betalning av skattebeloppet, skolande därvid vara fogade nödiga bevis ang. de förhållanden, varpå ansökan grundas.

Mom. 2. Över sådan ansökan skall K. B., där den ej finnes böra omedelbart avslås, från magistrat och stadsfullmäktige eller allmän rådstuga i stad, landsfiskal och kommunalfullmäktige eller kommunalstämma å landet inhämta skyndsamt yttrande, varefter K. B. ofördröjligen meddelar beslut och därvid lämnar de föreskrifter i övrigt, vartill beslutet må föranleda.

Mom. 3. Över K. B. beslut må på sätt eljes är om klagan över administrativ myndighets beslut stadgat, besvär anföras hos Konungen; och skall, tills slutligt avgörande träffats, med erläggande av skatten anstå.

§ 30.

Förmenar någon, att skatt blivit genom fel vid debiteringen obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd eller att felaktigheten ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, äger han inom natt och år efter det beloppet blivit honom avfordrat söka rättelse däri genom besvär hos K. B. i det län, där debiteringen skett. Över K. B. beslut må inom trettio dagar efter erhållen del av beslutet besvär anföras hos kammarrätten. (Jfr Uppbördsregl. § 7.)

Stockholm den 21 jan. 1924.

C. A. Reuterskiöld.

Ernst Svenson.

Oscar Ericson.
